

Национален институт на правосъдието
"Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската
конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния
институт на правосъдието"
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

Дело Fazlı Aslaner срещу Турция (Fazlı Aslaner v. Turkey), жалба № 36073/04

Решение на Второ отделение от 04.03.2014 г.

Член 6, непристрастен съд – нарушение

Броят на съдиите, които вече са се произнесли по поставения за разглеждане въпрос в рамките на друг състав на съда, в съчетание с обстоятелството, че един от тези съдии е председателствал новия съдебен състав и като такъв е ръководил съдебното съвещание, може да породява съмнение за обективната непристрастност на колективния съдебен орган.

Фактите

През 1993 г. жалбоподателят издържал успешно конкурс за главен секретар на отделението за ценни книжа към фискалния трибунал на Анкара и бил класиран на 15-то място. Бил включен в резервен списък. Класираният на първо място заел конкурсната длъжност, а класираният на второ място – длъжността главен секретар на втора камера на въпросното отделение.

През август 1997 г. жалбоподателят поискал да бъде назначен за главен секретар на административния съд в Ескишехир. След като му било отказано, подал жалба до административния съд в Анкара. С решение от 17 септември 1998 г. съдът постановил, че обжалваният отказ е без правно основание, защото измежду успешно издържалите въпросния конкурс седем кандидати, класирани преди жалбоподателя, и единадесет, класирани след него, вече били назначени за главни секретари. Министерството на правосъдието обжалвало, но жалбоподателят бил назначен на исканата длъжност, тъй като жалбата не спирала изпълнението на решението.

На 20 декември 2000 г. пето административно отделение на Държавния съвет отменило обжалваното решение, като приело, че включването в резервния списък на въпросния конкурс не давало право на назначение в друг съдебен отдел. Такова назначение можело да се извърши при определени условия и при упражняване на оперативна самостоятелност на решаващия орган. Петчленният състав на отделението включвал г-жа Т.С. и г-н М.Р.Û., а председател бил г-н Е.С. На 21 март 2002 г. отделението отхвърлило искане на жалбоподателя за поправка на решението.

На 1 юли 2002 г. административният съд потвърдил първоначалното си решение и не се съобразил с решението на пето отделение. Решението му отново било обжалвано и съобразно закона било изпратено на общото събрание на административните отделения на Държавния съвет.

С решение от 17 януари 2003 г. общото събрание отменило решението на административния съд с двадесет и два на девет гласа. Г-н Е.С. и г-н М.Р.Û. участвали

в съдебния състав, а в качеството си на заместник-председател на Държавния съвет негов председател била г-жа Т.С. В състава участвали и трима магистрати, които били участвали и в състава, произнесъл се по молбата на жалбоподателя за поправка на съдебното решение на пето отделение.

На 11 декември 2003 г. последвалото искане на жалбоподателя за поправка на решението от 17 януари 2003 г. било отхвърлено.

Правото

20. Жалбоподателят се оплаква по чл. 6 от Конвенцията, че съдебните състави на Държавния съвет, разгледали делото му, не са били безпристрастни.

А. Относно първия аспект на оплакването

25. Жалбоподателят се оплаква, че съдии, участвали в съдебния състав на пето отделение, постановило решението от 20 декември 2000 г., са участвали и в общото събрание на административните отделения, постановило решението от 17 януари 2003 г. Те не били безпристрастни, защото вече били формирали убеждение по съществото на делото.

31. Съдът припомня, че обективната безпристрастност на един колективен съдебен състав се оценява въз основа на наличието на доказуеми факти, които поставят под съмнение безпристрастието на състава, независимо от личното отношение на един или друг от членовете му (*Kyprianou v. Cyprus* [GC], no. 73797/01, § 118, CEDH 2005-XIII). Създаденото впечатление за предубеденост може да бъде от значение, но при преценката за наличие на легитимни основания за опасение, че съдебният състав е бил предубеден, гледната точка на засегнатите лица няма решаваща роля. Необходимо е да се установи, дали възприятията на жалбоподателите са обективно оправдани. „Простият факт, че даден съдия вече е постановявал определени решения преди делото, сам по себе си не може да оправдае съмненията в неговата безпристрастност (*Ökten v. Turkey* (dec.), no. 22347/07, 3 ноември 2011 г.); от значение е обхватът на мерките, по които съдията се е произнесъл преди делото. Задълбоченото познаване на делото от съдията също не предполага наличие на предубеденост, поради която съдията да не може да бъде считан за безпристрастен при постановяването на решението по същество. Най-накрая, предварителното запознаване с наличните данни не може да се разглежда като предрешаващо крайната им оценка (*Morel v. France*, no. 34130/96, § 45, CEDH 2000-VI).”

32-39. В случая Съдът следва да се произнесе, дали с оглед на характера и обхвата на съдебния контрол, извършен от общото събрание на административните отделения, може легитимно да се счита, че тримата магистрати са били предубедени при взимането на решението по същество. Такъв би бил случаят, ако въпросите, които са били поставени за разглеждане, са били сходни или разликата между тях е била незначителна. Той отбелязва, че въпросът, разгледан от пето отделение на Държавния съвет при касационния преглед на решението от 17 септември 1998 г., е бил дали при номинирането за длъжността главен секретар в друг отдел, различен от отдела, за който е бил проведен конкурса, властите е трябвало да спазват поредността на класиране на кандидатите в резервния списък. След решението на административния съд да потвърди първоначалното си решение и да не се съобрази с решението на пето

отделение на Държавния съвет, делото е било изпратено на общото събрание на административните отделения. Въпросът, който бил разгледан, отново се отнасял до решението, с което административният съд е приел, че администрацията е била обвързана от поредността на класирането, включително и при назначенията в други отдели. Съдът отбелязва, че трима от тридесет и един магистрати, участвали в общото събрание на административните отделения, са заседавали преди това и в пето отделение и са се произнесли по въпроса, който е бил поставен за разглеждане. Поради това, може легитимно да се счита за доказано, че те са били предубедени при произнасянето по втората жалба. Въпреки това, според Съда този факт не е достатъчен, за да може да се счита, че непристрастността на общото събрание на административните отделения е била накърнена в конкретния случай. В такива случаи е необходимо да се вземат под внимание и други елементи, като например броят на магистратите, засегнати от такава предубеденост, както и ролята им в съдебния състав.

40-43. В случая Съдът намира, че броят на предубедените съдии не е решаващ и количествените критерии нямат значение, тъй като липсват сериозни аргументи в подкрепа на противното. Той обаче отбелязва, че един от тримата магистрати, г-жа Т.С., като заместник-председател на Държавния съвет е председателствала общото събрание на административните отделения и в това си качество е ръководила съдебното заседание. Това е допълнително обстоятелство, имащо отражение върху впечатлението за непристрастност. По своя характер тези два елемента могат да се разглеждат като обективно оправдание за опасенията на жалбоподателя относно обективната непристрастност на общото събрание на административните отделения в състава, в който е заседавало по настоящото дело. Следователно, извършено е нарушение на чл. 6.

В. Относно втория и третия аспект на оплакването

44-48. Във връзка с оплакванията на жалбоподателя, че в съставите, разгледали двете му искания за поправка на съдебни решения, са участвали магистрати, които вече били разглеждали делото, Съдът отбелязва, че въпросите, разгледани във връзка с тези искания, са различни от въпросите по съществуващото на спора, и отхвърля оплакванията като явно недопустими.

49. Относно оплакването на жалбоподателя, че с решение от 26 февруари 1998 г. по сходен казус Държавният съвет е заел напълно противоположна позиция, Съдът припомня, че изискванията на правната сигурност и защитата на легитимните очаквания на страните не включват право на постоянна съдебна практика (*Işık v. Turkey* (dec.), no. 35224/05, 16 юни 2009 г., и *Unédic v. France*, no. 20153/04, § 74, 18 декември 2008 г.). Съдът няма за задача да оценява избора на съдебна политика на националните съдилища (*Soumare v. France*, 24 август 1998 г., § 40, Сб. 1998-V).